

Doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc.

**Oponentský posudek disertační práce
Mgr. Filipa Záděry**

1. Obhajovaná disertační práce byla zpracována Mgr. Filipem Záděrou na téma „Obchodněprávní a pracovněprávní aspekty výkonu funkce členů statutárních orgánů v obchodních společnostech“ na ZČU - právnické fakultě v Plzni v rámci doktorského studijního programu Teoretické právní vědy, v oboru obchodní právo. Školitelem disertanta je JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D.

Práce má 214 stránek, z toho cca 190 stran tvoří vlastní text, zbývající stránky jsou využity zejména pro poměrně širokou bibliografickou přílohu, popř. další doplňkové údaje.

2. Autor si v úvodu klade za cíl podat analýzu právního postavení statutárního orgánu, tj. pokusit se o jeho pojmové vymezení v současném i historickém kontextu a provést rozbor právní povahy této funkce v obchodních společnostech, jejich obchodněprávních aspektech a některých dílčích pracovněprávních souvislostí. Autor sám k dané problematice publikoval několik dílčích statí v novinách či časopisech, a to z oblasti práva obchodních společností, tak i z oblasti práva pracovního.

V odborné literatuře je k problematice obchodních společností poměrně značný počet publikací, v převážné míře však jsou zaměřeny na komplexní výklad problematiky obchodních společností nebo některé z nich; monografická práce na téma „Statutární orgány obchodních společností“ však podle mých znalostí není k dispozici.

Autor práci tematicky zaměřil na otázky obchodněprávních a pracovněprávních aspektů statutárních orgánů. Osobně považuji takové spojení za účelné, protože umožňuje ucelenější pohled na postavení statutárních orgánů. Dlužno však konstatovat, že pracovněprávní problematice autor věnuje výrazně menší pozornost.

3. Převážná část práce je zaměřena na obchodněprávní problematiku. Autor se v úvodu zmiňuje o možném zneužití obchodních společností – zejména kapitálových; např. o zneužití oddělení majetku společnosti od majetku společníků nebo využití jednočlenných společností k faktickému omezení ručení jednoho společníka. Lze souhlasit, že existence těchto jevů – a celé řady dalších – se reálně vyskytuje; bylo by však zajímavé znát, jaké opatření by podle autora bylo možno využít k nápravě takových skutečností a jejich odstranění.

Pokud jde o obchodněprávní otázky, autor se zabývá pojmovým vymezením obchodní společnosti, stávající právní úpravou obchodních společností, jejich členěním a jejich charakteristikou a poměrně rozsáhlou analýzou právní regulace postavení statutárních orgánů. Při zpracování problematiky se snaží o systematický výklad, opírá se o platnou právní úpravu, poměrně v širokém měřítku pracuje s příslušnou odbornou literaturou, značnou pozornost věnuje i legislativě EU v dané oblasti.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
oddělení pro vědu a výzkum

Kladně bych hodnotila i snahu autora o dodržení koncepčního přístupu, např. v návaznosti na teoretickou koncepci obchodní společnosti, kritický přístup k terminologické variantě statutární zástupce používané někdy místo pojmu statutární orgán.

Určité rozpaky budí poměrně důsledný přístup k problematice z pozice de lege lata. Paralelně s termínem odevzdání práce vrcholil proces schvalování nového občanského zákoníku Parlamentem ČR a v souvislosti s ním přijímaného zákona o obchodních korporacích. Nelze nevznést otázku na stanovisko vztahu současné právní úpravy a právní úpravy, která byla navržena de lege ferenda.

4. Pokud jde o pracovníprávní aspekty problematiky statutárních orgánů, zmínila jsem se již výše, že tyto otázky tvoří pouze relativně malou část práce, navíc jsou pojednávány na několika místech práce, což do určité míry oslabuje přesvědčivost argumentace. V počáteční kapitole o obchodních společnostech je zařazena subkapitola o obchodní společnosti z hlediska pracovního práva: autor se zde zaměřuje na problém obchodní společnosti jako strany pracovníprávních vztahů. Obchodní společnost jako právnická osoba má nepochybně pracovníprávní subjektivitu jako zaměstnavatel. Není mě jasná argumentace, že obchodní společnosti se nepřiznává právní subjektivita jako taková, ale možnost zakládat, měnit, rušit pracovníprávní vztahy (str. 114), tedy způsobilost k pracovním úkonům. Podle mého názoru však toto nelze u právnických osob oddělovat.

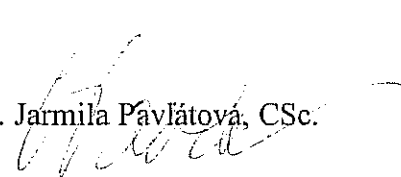
Jako spornou otázku považuji stanovisko autora, vyjádřené na str. 116, že obchodní společnost může uzavírat pracovníprávní vztahy ještě před svým vznikem; jinými slovy řečeno, pracovníprávní vztah by existoval mezi zaměstnancem a neexistujícím zaměstnavatelem.

Diskusní povahu má i problematika vztahu postavení statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu a paralelní postavení této osoby jako zaměstnance v pracovníprávním vztahu. K této otázce existuje judikatura Nejvyššího soudu a řada publikovaných stanovisek, s nimiž by bylo třeba se vypořádat.

5. Na základě celkového posouzení doporučuji předloženou práci k obhajobě s tím, že považuji za nutné, aby autor věnoval při obhajobě nezbytnou pozornost pracovníprávním aspektům.

V Plzni dne 26. ledna 2012

Doc. JUDr. Jarmila Pávlátová, CSc.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
oddělení pro vědu o právu

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
oddělení pro vědu o právu